

УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА

Гібій З.Г.

студентка,

Національний університет «Львівська політехніка»

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ЕПІТЕТІВ В РОМАНІ Д. ФАУЛЗА «КОЛЕКЦІОНЕР»

Роман Джона Фаулза «Колекціонер» є одним з сучасних романів. Кількість художніх засобів у романі надзвичайно велика. Треба окремо зауважити частоту такого стилістичного засобу, як епітет. Автор за допомогою стилістичних засобів, а особливо епітета, надає роману неперевершеної унікальності, яка захоплює читача.

За визначенням В. Коптілова, «переклад – це поле боротьби між об’єктивним відображенням першотвору і суб’єктивним тлумаченням його перекладачем» [1, 89]. Ось чому це найбільшою мірою відноситься до стилістичних засобів першотвору, тому що саме вони є завжди суто індивідуальним тлумаченням якогось факту, яскравим виявленням творчого мислення письменника.

Наведемо приклади використання епітетів:

“Another thing I began to do was read the *classy newspapers*, for the same reason I went to the National Gallery and the Tate Gallery.” / «Далі я почав читати *столичні бульварні газети*, із тієї самої причини почав ходити до Національної галереї та галереї Тейт.»

Перекладач Яновська скористалась методом експлікації і замінила початкову лексичну одиницю на словосполучення, що дає пояснення значенню, в результаті її переклад звучить так «столичні бульварні газети». Зазвичай подібний прийом використовується відповідно до понять, які маловідомі в культурі мови, на які здійснюється переказ. Фраза “*classy newspapers*” в англійській мові не є терміном для визначення газет саме того виду, який для нас перекладає Яновська, тому що фраза не означає, що це газета тільки столична, так само не можна назвати її бульварною, оскільки, виходячи з контексту, це газети про мистецтво.

“A *lilywhite boy*.” / «*Чистий, як сніг.*»

При перекладі цього епітета Г. Яновська використала цілісне перетворення, зберігши зміст, але на наш погляд втратила в образності.

“Hands too big, a nasty *fleshy* white and pink.” / «Долоні, як лопати, м’ясисті, *кольору сирії шинки.*»

При перекладі вона використовує метафоричну модуляцію по відношенню до прикметників “white and pink” і співвідносить їх з кольором

сирої шинки, що робить текст більш стилістично забарвленим і при цьому не спотворює зміст оригіналу.

“I have a feeling *a lazy-cow me* would welcome it, would forget what I once wanted to do, and I would just become a Great Female Cabbage.” / «Відчуваю, що *лінива частина мого єства* була б цьому навіть рада, забула б про те, що я хотіла робити від самого початку, і я перетворююся на таку собі Велику Капустину.»

Г. Яновська перекладає епітет “*lazy-cow*”, як «лінива частина мого єства», скориставшись вилученням. Можливо це зроблено з розрахунку згладити оригінальне вираження, але ми дотримуємося тієї думки, що подібне згладжування порушує емоційний посил і стилістику оригіналу.

Отже, переклад епітетів вважається досить складною справою, тому що перед перекладачем постає два складних завдання: максимально передати зміст оригіналу тексту, не змінюючи сенс речення, і адаптувати оригінал для читачів так, щоб він не втратив своєї емоційної забарвленості.

Список використаних джерел:

1. Коптілов В.В. Першотвір і переклад. / В.В. Коптілов. – К.: Дніпро, 1972. – 215 с.
2. Веселовский А.Н. Из истории эпитета // Историческая поэтика. – М.: Высш. школа, 1989. – С. 59-75.
3. Miram G. Translation algorithms: introduction to translation formalization. – К.: ТВІМ ІНТЕР, 1998. – 176 с.

Гудима А.О.

кандидат філологічних наук, асистент,

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ІМПЕРСЬКІ ПОРЯДКИ ОЧИМА Т. ШЕВЧЕНКА

Т. Шевченку випало жити в час, коли особливо відчутними були наслідки усєї декількастолітньої русифікаторської політики в Україні, спрямованої на знищення українців як нації. Зруйновані системні зв'язки всередині народу: носіями власне української самосвідомості залишається саме селянство, вища верства у переважній більшості втрачає зв'язок зі своїм народом, стаючи частиною імперії, переходячи до неї на службу.

Українська мова усувається навіть зі шкіл, саме її існування заперечується. У галузі літератури нав'язується думка про доцільність послуговуватися мовою російською як загальною для всіх підлеглих народів літературною мовою.

Знищується історична пам'ять, створюється імперська версія історії, насаджуються імперські деструктивні для національної свідомості міфи про Переяславську раду.